

Slovenský pas vlni získalo rekordne veľa cudzincov a ďalšie tisíce oň žiadajú. U nás dominujú Srbi, v Českej republike Rusi

- editor007 | 15. dubna 2024

SLOVENSKO / ČESKO: Cudzinci si na slovenský pas musia poriadne počkať. Podatť žiadosť o udelenie štátneho občianstva je možné až po desiatich rokoch pobytu na našom území, ministerstvo vnútra má však následne ešte dvojročnú lehotu na rozhodovanie o tom, či žiadosti vyhovie. Napriek zdĺhavým lehotám a náročnému procesu však každý rok slovenské občianstvo nadobúdajú stovky až tisíce cudzincov.

Fiala: Migrácia? V tejto chvíli nie je Česko na strane Maďarska a Poľska

Vlni sa slovenskými občanmi stalo vyše 1 100 cudzincov. Vyplýva to zo štatistik, ktoré pre Pravdu poskytlo ministerstvo vnútra. Najčastejšie o udelenie slovenského pasu žiadajú štátni príslušníci Srbska, vlni rezort vyhovel 409 žiadostiam o občianstvo prisťahovalcom z tejto balkánskej krajiny. Druhou najpočetnejšou skupinou záujemcov sú Ukrajinci, slovenské pasy ich vlni získalo 141. V priebehu posledných štyroch rokov ministerstvo vnútra celkovo udelilo štátne občianstvo 3,5 tisíce cudzincom.

Minulý rok bol počet úspešných žiadostí o udelenie slovenského pasu rekordne vysoký a po prvý raz presiahol hranicu tisíc udelených pasov. Navyše ďalšie tisíce cudzincov ešte na rozhodnutie o svojich žiadostiach čakajú. „V súčasnosti je aktuálnych žiadostí o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky 3 066, z toho 2 106 bolo doručených Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a 960 je evidovaných na okresných úradoch v sídle kraja,“ uviedlo pre Pravdu tlačové oddelenie rezortu vnútra.

Podmienky sú prísne

Možnosť požiadať o udelenie slovenského občianstva však nevzniká čerstvým prisťahovalcom zo zahraničia. Podľa našich zákonov totiž cudzinec má pred podaním žiadosti bývať v krajine aspoň desať rokov. Znamená to, že tento rok sa o pas môžu uchádzať tí cudzinci, ktorí na Slovensku bývajú minimálne od roku 2014. Prevažne tak ide o ľudí, ktoré tu vyštudovali vysokú školu a zostali tu pracovať, či pred rokmi na Slovensko prišli za zamestnaním a usídlili sa u nás.

Vybavenie nového občianskeho preukazu.

Pre získanie občianstva by cudzinec okrem dĺžky pobytu mal spĺňať aj viacero ďalších podmienok, ako napríklad bezúhonnosť, ovládanie slovenského jazyka či dodržiavanie platných slovenských zákonov počas celého obdobia bývania na Slovensku. Udelenie občianstva pritom nie je zadarmo, poplatok za tento úkon je od 1. apríla vo výške tisíc eur.

Ministerstvo vnútra každú žiadosť dôkladne posudzuje a rozhodovať o nej môže maximálne dva roky. Nemusí pritom každému cudzincovi vyhovieť. Podľa dát, ktoré Pravda má k dispozícii, za posledných 10 rokov ministerstvo zamietlo 335 žiadostí o udelenie štátneho občianstva. „Najčastejšími dôvodmi zamietnutia žiadosti o udelenie štátneho občianstva SR sú tieto dôvody a aj ich kombinácia: žiadateľ nespĺňa podmienku bezúhonnosti, neplní si povinnosti vyplývajúce mu ako cudzincovi z právneho poriadku, predstavuje bezpečnostnú hrozbu alebo nepreukázal ovládanie slovenského jazyka slovom aj písmom,” uviedlo ministerstvo vnútra v stanovisku.

Cudzinec tak nezíska slovenské občianstvo, ak úradníci rezortu vnútra vyhodnotia, že žiadateľ predstavuje hrozbu pre verejný poriadok a bezpečnosť SR, k jeho žiadosti boli doručené nesúhlasné stanoviská bezpečnostných útvarov Policajného zboru, napríklad príslušného oddelenia cudzineckej polície, alebo nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby. Problémy pri rozhodovaní o žiadosti môžu spôsobiť aj porušenia slovenských zákonov. „Dôvodom na zamietnutie môže byť napríklad to, že žiadateľ má evidovaných veľa priestupkov v Ústrednej evidencii priestupkov MV SR, napríklad dopravných priestupkov, alebo nedodržuje zákon o pobyte cudzincov, nemá splnené odvodové povinnosti voči zdravotnej poisťovni a Sociálnej poisťovni,” uviedol príklady rezort.

Česko je príťažlivejšie

Slovenské štatistiky však v porovnaní so susednými krajinami pôsobia skromne. Napríklad celkove počty vydaných pasov u nás za celý rok sú porovnateľné s počtom pasov, ktoré v Česku vlani získali len rodáci z Ruska. O štátne občianstvo u susedov vlani úspešne požiadalo 1 166 Rusov, čo je zhruba o štvrtinu viac ako v roku 2022, keď sa začala vojna na Ukrajine. Zároveň je to najviac za posledné dve desaťročia, informoval český web Novinky.cz. Treba si tiež všimnúť, že Rusov síce žije v Česku

pomerne veľa, nejde však o najpočetnejšiu národnostnú skupinu. Kým počet Ukrajincov žijúcich v Česku sa vlani vyšplhal nad 630-tisíc, cudzincov hlásiacich sa k ruskej národnosti bolo iba 40-tisíc.

Ministerstvo vnútra Českej republiky pre Pravdu priblížilo, že v roku 2023 celkom nadobudlo české štátne občianstvo viac ako 4 400 osôb. „Bolo rozhodnutých o 4 001 žiadostiach, z toho 377 žiadostí bolo zamietnutých alebo pri nich došlo k zastaveniu konania,” informovala Hana Malá z tlačového oddelenia rezortu. Znamená to, že vlani každý štvrtý čerstvý občan Česka pochádzal z Ruska.

Aj celkové počty cudzincov žijúcich v Česku sú oveľa vyššie než na Slovensku. Podľa dát nášho rezortu vnútra koncom minulého roka úrady evidovali 310-tisíc zahraničných občanov žijúcich na Slovensku. U susedov, podľa dát Českého statistického úradu (ČSÚ), počet prisťahovalcov vlani stúpól na 1,1 milióna, čo je viac než desať percent celkovej populácie krajiny. Najviac pribudlo Ukrajincov, nasledujú Slováci a Vietnamci. „Medziročný prírastok cudzineckej populácie predstavoval v roku 2022 celkovo 455-tisíc osôb a výraznou mierou sa na ňom podieľali cudzinci s niektorým z typov prechodného pobytu. Išlo pritom prevažne o vojnových utečencov z Ukrajiny,” uviedol predseda ČSÚ Marek Rojíček.

Otázne tak je, prečo susedná krajina láka zahraničných občanov viac než Slovensko. Podmienky na získanie českého štátneho občianstva sú totiž rovnako prísne ako tie naše. Výhodou oproti Slovensku však je, že cudzinec sa pri nadobudnutí českého občianstva nemusí vzdať svojho pôvodného občianstva a môže byť štátnym príslušníkom hneď niekoľkých krajín. Slovenské zákony však dvojaké občianstvo zakazujú a tým komplikujú čerstvým občanom život ďalšou byrokraciou.

Cudzinci pomôžu trhu práce a demografii

Slovenská vláda pritom vidí v cudzincoch zdroj zamestnancov, ktorých chýbajú na našom pracovnom trhu desaťtisíce. Premiér Robert Fico (Smer) ešte v priebehu januára na Svetovom ekonomickom fóre vo švajčiarskom Davose hovoril, že naša ekonomika cudzincov potrebuje. Podľa Fica spočíva riešenie vo zvýšení počtu ľudí, ktorí k nám môžu prísť pracovať z krajín mimo EÚ.

Slovenské firmy vedeli dlhodobo vykrývať nedostatok pracovnej sily uchádzačmi z krajín ako Ukrajina a Srbsko. Skupiny zamestnaných cudzincov z týchto dvoch krajín boli najpočetnejšie. Po začiatku vojny na Ukrajine však z nej nemôžu vycestovať muži vo veku od 18 do 60 rokov, a tak sa aj prílev množstva nových zamestnancov odtiaľ zastavil. Niekoľko rokov za sebou tiež klesá počet Srbov, ktorí by chceli pracovať pre slovenské firmy.

Aby sa vyriešil nedostatok pracovnej sily, vláda koncom februára prijala súbor opatrení, ktoré majú zrýchliť a zjednodušiť vstup migrantov z krajín mimo Európskej únie (EÚ) na náš pracovný trh. Okrem iného významne zvýšila počet pracovných víz, ktoré môžu byť udelené v rýchlejšom a jednoduchšom konaní.

Väčší záujem cudzincov o bývanie na Slovensku by mohol prispieť aj k vyriešeniu ďalšieho demografického problému. Podľa Štatistického úradu (ŠÚ) SR počet obyvateľov Slovenska vlani klesol a stalo sa tak už tretí rok po sebe.

„Slovenská republika mala ku koncu roka 2023 celkovo 5 424 687 obyvateľov. Počet obyvateľov sa medziročne znížil o vyše 4 000 osôb. Veľkosť populácie SR tak klesala tretí rok po sebe, kým predtým 75 rokov rástla. Od vzniku SR v roku 1993 tak došlo k nárastu populácie o 88 200 obyvateľov,” priblížila hovorkyňa úradu Jana Morháčová.

Pokles v minulom roku ovplyvnil najmä prirodzený úbytok obyvateľstva. Vlani zomrelo viac ako 54 100 osôb a narodilo sa vyše 48 600 detí. Počet zomretých bol tak vyšší ako počet živonarodených.

Celkový počet obyvateľov pozitívne ovplyvnila len migrácia. Úrad poukázal na to, že počet prisťahovaných nadalej prevyšoval počet vystahovaných z krajiny, no nedokázal eliminovať prirodzený úbytok obyvateľstva. „V roku 2023 sa na Slovensko prisťahovalo na trvalý pobyt viac ako 5 900 ľudí, čo bolo o 1 400 osôb viac ako počet vystahovaných,“ dodal úrad v stanovisku.

Zpracoval: Anna Mogilevskaia

[ZDROJ](#)